

Regeringens proposition

1982/83: 101

med förslag om tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1982/83;

beslutad den 22 december 1982.

Regeringen förelägger riksdagen vad som har upptagits i bifogade utdrag av regeringsprotokoll för den åtgärd och det ändamål som framgår av föredragandenas hemställan.

På regeringens vägnar

OLOF PALME

KJELL-OLOF FELDT

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås utgifter m. m. på tilläggsbudget II till statsbudgeten för innevarande budgetår.

De anslag som begärs uppgår till ca 1 031,7 milj. kr. De största anslagen föreslås gå till lån till bostadsbyggande och till ersättning för försenad idrifttagning i kärnreaktorer.

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1982-12-22

Närvarande: statsministern Palme, ordförande, statsråden I. Carlsson, Lundkvist, Feldt, Sigurdson, Gustafsson, Leijon, Hjelm-Wallén, Peterson, Andersson, Rainer, Boström, Bodström, Göransson, Gradin, Dahl, R. Carlsson, Holmberg

Föredragande: statsråden Lundkvist, Feldt, Sigurdson, Gustafsson, Peterson, Rainer, Boström, Göransson, Dahl, Holmberg

Proposition med förslag om tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1982/83

Statsråden föredrar förslag till riksdagen i frågor angående anslag m. m. på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1982/83. Anförandena redovisas i underprotokollen för resp. departement.

Statsrådet Feldt anför: De anslag som riksmötet har anvisat sedan statsbudgeten för budgetåret 1982/83 fastställdes har uppförts på tilläggsbudget I (prop. 1982/83: 25 samt prop. 1982/83: 50 och 1982/83: 55). Regeringen har i prop. 1982/83: 68 föreslagit riksdagen att 4 510 milj. kr. anvisas för rekonstruktion av Statsföretagsgruppen.

De ytterligare medelsbehov som nu kan överblickas bör sammanfattas i en gemensam proposition angående utgifter på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1982/83.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att besluta om anslag m. m. på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1982/83 i enlighet med de förslag som föredragandena har lagt fram.

Regeringen ansluter sig till föredragandenas överväganden och beslutar att genom proposition förelägga riksdagen vad föredragandena har anfört för den åtgärd eller det ändamål som föredragandena har hemställt om.

Regeringen förordnar att de anföranden som redovisas i underprotokollen och en sammanställning över de anslag som regeringen begär skall bifogas propositionen som bilagor 1–10.

JUSTITIEDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1982-12-22

Föredragande: statsrådet Rainer

Anmälan till tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1982/83 såvitt avser justitiedepartementets verksamhetsområde

---

ANDRA HUVUDDTITELN

B. Polisväsendet

[1] **B 5. Lokala polisorganisationen: Utrustning.** Under denna rubrik har i statsbudgeten för innevarande budgetår anvisats ett reservationsanslag av 17 216 000 kr. (prop. 1981/82: 100 bil. 5, JuU 1981/82: 38, rskr 1981/82: 228 och prop. 1981/82: 143, JuU 1981/82: 43, rskr 1981/82: 271). Från anslaget betalas bl. a. kostnader för anskaffning av utrustning till polisens narkotikarotlar.

Regeringen har genom en föreskrift i regleringsbrevet för budgetåret 1982/83 inrättat en narkotikarotel i Stockholms polisdistrikt. Vid roteln har inrättats 62 polismanstjänster.

Rikspolisstyrelsen har i en skrivelse den 22 oktober 1982 begärt att rikspolisstyrelsen för budgetåret 1982/83 anvisas ytterligare 1 864 000 kr. för anskaffning av teknisk utrustning till narkotikaroteln.

Inrättandet av narkotikaroteln i Stockholms polisdistrikt är ett led i satsningen för att bekämpa narkotikabrottsligheten. Jag delar rikspolisstyrelsens uppfattning att narkotikaroteln i Stockholm är i behov av viss teknisk utrustning. Jag förordar att 973 000 kr. ställs till styrelsens förfogande för inköp av bl. a. bandspelare, kikare av olika typer, radioutrustning och kameror.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Lokala polisorganisationen: Utrustning* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1982/83 anvisa ett reservationsanslag av 973 000 kr.

[2] **B 6. Inköp av motorfordon m. m.** Under denna rubrik har i statsbudgeten för innevarande budgetår anvisats ett reservationsanslag av 47 491 000 kr.

Rikspolisstyrelsen har begärt att det för budgetåret 1982/83 anvisas ytterligare 1 660 000 kr. för inköp av totalt 24 fordon till den nyinrättade narkotikaroteln i Stockholm.

Jag beräknar medel för inköp av 12 fordon till en sammanlagd kostnad av 830 000 kr.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Inköp av motorfordon m. m.* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1982/83 anvisa ett reservationsanslag av 830 000 kr.

E. Kriminalvården

[3] E 5. **Engångsanskaffning av inventarier m. m.** Under denna rubrik har i statsbudgeten för innevarande år anvisats ett reservationsanslag av 7,4 milj. kr.

Regeringen har i sysselsättningsskapande syfte genom olika beslut under hösten 1981 och under år 1982 uppdragit åt byggnadsstyrelsen och kriminalvårdsstyrelsen att utföra ny- och ombyggnadsarbeten till en sammanlagd kostnad av ca 94 milj. kr.

Besluten leder till ett ökat medelsbehov under anslaget av 3,5 milj. kr.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Engångsanskaffning av inventarier m.m.* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1982/83 anvisa ett reservationsanslag av 3 500 000 kr.

FÖRSVARSDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1982-12-22

Föredragande: statsrådet Boström

Anmälan till tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1982/83 såvitt avser försvarsdepartementets verksamhetsområde

---

FJÄRDE HUVUDTITELN

H. Övrig verksamhet

[1] H 11. Aktieteckning i Swedair AB. Under denna rubrik finns inte något anslag uppfört i statsbudgeten för budgetåret 1982/83.

1 Inledning

Swedair AB ägs till 50% av staten genom försvarsdepartementet, till 25% av AB Aerotransport (ABA) samt till 25% av Linjeflyg AB (LIN). När staten år 1973 förvärvade sin andel i bolaget anförde regeringen i propositionen 1973: 124 bl. a. att det genom förvärvet öppnades möjligheter att på ett smidigt sätt tillgodose försvarets behov av flygtransportresurser i händelse av beredskapstillstånd eller krig. Övergången till beredskaps- eller krigsorganisation skulle likaså underlättas, om bolagets tjänster utnyttjades för att tillgodose krigsmaktens behov av flygtjänster i fred. Så sker också genom att Swedair bl. a. bedriver målflygning åt försvaret samt medverkar i driften av försvarets robotförsöksplats i Vidsele.

I skrivelse till aktieägarna har bolagets styrelse den 14 oktober 1982 hemställt om en förstärkning av bolagets kapital. Hemställan innebär att aktiekapitalet ökas genom en nyemission av aktier till ett nominellt värde av 20 milj. kr., varvid 4 milj. kr. därutöver avsätts till reservfonden, och att samtidigt ett förlagslån till ett sammanlagt belopp av 20 milj. kr. lämnas bolaget.

2 Föredragandens överväganden

2.1 Bolagets verksamhet och ekonomiska resultat 1979/80–1981/82

Swedair AB bedriver främst flygverksamhet, innefattande bl. a. anslutningstrafik till SAS' och LIN:s reguljära nät, egen linjetrafik, ambulans-, affärs-, kartfoto- och målflygning. Bolaget bedriver också verkstadsrörelse på Bromma och Sturup samt agenturverksamhet. Dessutom betjänar det vissa kommunala flygplatser samt – som nyss nämnts – försvarets robotförsöksplats i Vidsel. Flygverksamheten svarar för drygt 50% av bolagets sammanlagda omsättning. Bolaget har f. n. ca 500 anställda.

Under senare år har Swedair haft årliga rörelseresultat före bokslutsdispositioner och skatt om ca 10 milj. kr., vilka kan relateras till ett aktiekapital om 7,5 milj. kr. och ett eget kapital plus obeskattade reserver om sammanlagt ca 30 milj. kr. Bolagets soliditet (efter avdrag för latent skatt samt utan beaktande av övervärden) kan f. n. beräknas till ca 20%. I övrigt framgår bolagets ekonomiska utveckling under de senaste verksamhetsåren samt dess nuvarande ställning av följande utdrag ur bolagets årsredovisning.

Swedair-koncernens resultaträkningar 1979/80–1981/82 (milj. kr.)

	1979/80	1980/81	1981/82 ¹
Rörelseintäkter	140,1	172,1	225,4
Rörelsekostnader	115,0	144,6	192,4
Rörelseresultat före avskrivningar	25,1	27,5	33,0
Avskrivningar	- 10,3	- 12,3	- 15,4
Finansnetto	- 3,8	- 5,5	- 10,3
Extraordinära intäkter	0,7	0,5	0,2
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt	11,6	10,2	7,5
Bokslutsdispositioner	- 9,8	- 8,9	- 5,7
Skatt	- 0,7	- 0,6	- 1,3
Årets resultat	1,2	0,7	0,5

¹ Preliminära uppgifter.

Swedair-koncernens balansräkningar 1979/80–1981/82 (milj. kr.)

	1979/80	1980/81	1981/82 ¹
Omsättningstillgångar	48,9	55,8	75,2
Vinstkonto i riksbanken	0,0	0,7	0,0
Anläggningstillgångar	42,8	48,8	43,9
Summa tillgångar	91,6	105,3	119,1
Kortfristiga skulder	26,6	29,6	47,2
Långfristiga skulder	46,1	50,7	43,0
Minoritetsintresse	0,5	0,6	0,1
Obeskattade reserver	7,7	13,5	17,8
Eget kapital	10,7	11,0	11,0
Summa skulder och eget kapital	91,6	105,3	119,1

¹ Preliminära uppgifter.

2.2 Köp av nya flygplan

Swedair AB står nu inför en för sina förhållanden mycket stor investering. Denna gäller köp av tio flygplan av typ SF 340, vilka skall levereras av Saab-Fairchild under perioden juli 1984–maj 1986. Denna typ av flygplan, som ännu inte har börjat serietillverkas, tar 34 passagerare och lämpar sig främst för att trafikera det s. k. sekundärnätet, anslutningslinjerna till SAS' och LIN:s linjenät. Genom att ersätta äldre och mindre lönsamma flygplantyper med ett modernt och driftekoniskt flygplan räknar man med att avsevärt kunna förbättra den i anslutningstrafiken bristfälliga lönsamheten.

Den totala kontraktssumman uppgår i prisläget augusti 1980 till ca 33 milj. dollar, vilket då motsvarade ca 170 milj. kr. Efter prisuppräknning enligt avtalet och med hänsyn till dollarkursens förändring kan det totala beloppet i löpande priser beräknas till 300–350 milj. kr.

Avsikten är att flygplanen skall användas i svenskt inrikesflyg samt i viss gränstrafik på linjer där de ger bästa möjliga driftsekonomi. Diskussioner pågår f. n. mellan SAS, LIN och Swedair om ett trafikprogram utgående från den luftfartspolitiska utredningens förslag och statsmakternas luftfartspolitiska beslut våren 1982. Parterna är överens om att gemensamt utarbeta ett trafikprogram snarast möjligt. En för bolagen och från transportförsörjningssynpunkt optimal lösning skall därvid eftersträvas. Det bör dessutom nämnas att luftfartsverket har fått i uppdrag av regeringen att utarbeta en skiss till ett sekundärtrafiknät.

2.3 Bolagets behov av kapitaltillskott

Swedair-ledningen bedömer att det behövs ett kapitaltillskott från ägarna om sammanlagt ca 40 milj. kr. för att finansiera köpet av de nya flygplanen. Detta innebär att den räknar med att kunna finansiera den resterande delen av investeringsbeloppet, dvs. ca 85%, till viss del med egna resurser samt till större delen med hjälp av extern upplåning.

Enligt min mening bör frågan om bolagets behov av eget kapital inte bedömas enbart med hänsyn till den förestående investeringen utan mot bakgrund av en samlad analys av en för hela bolaget förväntad finansiell utveckling. Med anledning härav har jag låtit genomföra en opartisk utredning om bolagets långsiktiga behov av riskkapital.

Denna utredning, som har utförts av Öhrlings Revisionsbyrå AB, ger vid handen att bolaget f. n. har en sund finansiell ställning och goda möjligheter till en långsiktigt gynnsam utveckling. Soliditeten riskerar emellertid att försvagas under de närmaste åren till följd av den förestående investeringen och den därav föranledda upplåningen. Detta anser jag tala för att nytt kapital bör tillföras bolaget, så att det inte under en övergångsperiod skall behöva drabbas av en alltför svag soliditet, vilket bl. a. skulle kunna

försvåra dess externa upplåning. Även med hänsyn till att man i ett mera långsiktigt perspektiv bör söka anpassa storleken hos ett företags eget kapital till en successivt expanderande verksamhet synes mig i detta fall ett kapitaltillskott från ägarnas sida vara väl motiverat.

Jag anser dock att en del av kapitaltillskottet bör ske i form av ett förlagslån som längre fram antingen kan omvandlas till aktiekapital eller återbetalas till långgivarna/ägarna. Detta ger en ökad handlingsfrihet och en möjlighet att senare ta förnyad ställning till frågan, när bl. a. flygplanen har tagits i drift och ett säkrare underlag föreligger beträffande bolagets faktiska behov av ett eventuellt större riskkapital.

2.4 Överenskommelse mellan ägarna

Mot bakgrund av de överväganden som nyss redovisats har mellan representanter för de tre ägarna för formellt beslut av resp. delägare överenskommit att föreslå att

a) en nyemission av aktier i Swedair AB genomförs till ett nominellt belopp av 20 milj. kr. till teckningskursen 120 %, varvid 4 milj. kr. avsätts i reservfond,

b) nyemissionen riktas till de nuvarande ägarna med motsvarande fördelning som gällande aktiefördelning, dvs. 50 % för staten genom försvarsdepartementet, 25 % för AB Aerotransport och 25 % för Linjeflyg AB,

c) förlagslån om totalt 16 milj. kr. lämnas till Swedair AB,

d) förlagslånet upptas hos ägarna med motsvarande fördelning som gällande aktiefördelning, dvs. 50 % för staten genom försvarsdepartementet, 25 % för AB Aerotransport och 25 % för Linjeflyg AB,

e) förlagslånet skall löpa amorteringsfritt t. o. m. kalenderåret 1987 med ränta enligt statens avkastningsränta, f. n. 12 %,

f) förlagslånets status skall göras till föremål för förnyat övervägande före utgången av kalenderåret 1987. Därvid skall övervägas om förlagslånet skall konverteras till aktiekapital, om amorteringsplan skall fastläggas eller om förlagslånet skall förlängas med oförändrade villkor,

g) återbetalning av del av förlagslånet kan komma att aktualiseras dessförinnan av ägarna, i den händelse företaget antingen skulle avstå från att ta leverans av eller sedermera avyttra ett eller flera av de beställda flygplanen,

h) nyemission av aktier och upptagande av förlagslån skall vara genomförd senast den 1 april 1983.

3 Hemställan

Med hänvisning till vad jag har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen att

1. till *Aktieteckning i Swedair AB* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1982/83 anvisa ett reservationsanslag av 12 000 000 kr.,
2. bemyndiga fullmäktige i riksgäldskontoret att teckna förlagslån till Swedair AB till ett belopp av högst 8 000 000 kr.

SOCIALDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1982-12-22

Föredragande: statsrådet Sigurdsen

Anmälan till tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1982/83 såvitt avser socialdepartementets verksamhetsområde

FEMTE HUVUDTITELN

G. Undervisningssjukhus m. m.

[1] **G 2. Bidrag till kommunala undervisningssjukhus.** Under denna rubrik har i statsbudgeten för budgetåret 1982/83 anvisats ett förslagsanslag av 945 milj. kr.

Från anslaget utgår drift- och investeringsersättningar till vissa sjukvårdshuvudmän enligt avtal om läkarutbildning och forskning inom de kliniska ämnesområdena samt ersättningar för viss annan utbildning och forskning, som är lokalmässigt samordnad med de kommunala undervisningssjukhusens. Vidare beräknas under anslaget medel för investeringsersättningar avseende vissa lokaler för statlig verksamhet som upplåts av sjukvårdshuvudmännen.

Dåvarande chefen för utbildningsdepartementet ansåg vid sin anmälan av reservationsanslaget till Matematisk-naturvetenskapliga fakulteterna för budgetåret 1980/81 att en utvecklingsenhet för tillämpad mikrobiologi vid universitetet i Umeå borde byggas upp successivt fr. o. m. den 1 juli 1980. Verksamheten borde inriktas mot tillämpad cellbiologi, ekologisk mikrobiologi och mikrobiell enzymteknologi. En samordning med den mikrobiologiska forskningen vid universitetet borde eftersträvas (prop. 1979/80: 100, bil. 12, UbU 20, rskr 232).

Statens förhandlingsnämnd (SFN) har för regeringens prövning överlämnat en överenskommelse om utförande av en nybyggnad för tillämpad mikrobiologi i Umeå. Överenskommelsen har intagits i ett protokoll, fört vid förhandlingar den 26 oktober 1982 mellan SFN och företrädare för Västerbottens läns landstingskommun. Enligt överenskommelsen skall landstingskommunen i samråd med nämnden för undervisningssjukhusens utbyggnad (NUU) uppföra nybyggnaden (6K) i anslutning till en befintlig

byggnad (6D). Byggnadskostnaden uppskattas till 20,5 milj. kr. i prisläget den 1 juni 1982. Kostnaderna för viss inredning och utrustning, som landstingskommunen skall planera för och anskaffa i samråd med NUU, uppskattas till 2,9 milj. kr. i samma prisläge. Upphandling av nybyggnaden avses ske i maj 1983. Den beräknas stå färdig för inflyttning under andra kvartalet 1984. Statlig investeringsersättning skall enligt överenskommelsen utgå för de verkliga kostnaderna för uppförandet av nybyggnaden (6K) och anskaffandet av ifrågavarande inredning och utrustning. Parterna skall förhandla om driften av byggnaden från utgångspunkten att staten skall svara för driftkostnaderna.

Överenskommelsen gäller under förbehåll att den godkänns av regeringen och av Västerbottens läns landstingskommuns förvaltningsutskott.

Jag anser – sedan jag i denna fråga har samrått med chefen för utbildningsdepartementet – att överenskommelsen bör godtas för statens del. Regeringen bör utverka riksdagens bemyndigande att ikläda staten de ekonomiska förpliktelser som följer av överenskommelsen.

Ifrågavarande ersättningar till landstingskommunen med anledning av överenskommelsen betalas ut från förslagsanslaget Bidrag till kommunala undervisningssjukhus.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att bemyndiga regeringen att ikläda staten de ekonomiska förpliktelser, som följer av överenskommelsen mellan staten och Västerbottens läns landstingskommun om utförande av en nybyggnad för tillämpad mikrobiologi i Umeå.

Utdrag

KOMMUNIKATIONSDEPARTEMENTET PROTOKOLL

vid regeringssammanträde

1982-12-22

Föredragande: statsrådet Boström

Anmälan till tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1982/83 såvitt avser kommunikationsdepartementets verksamhetsområde

---

SJÄTTE HUVUDTITELN

G. Postväsende

[1] **G 1. Posthus m. m.** Under denna rubrik har för budgetåret 1982/83 anvisats ett reservationsanslag på 166,5 milj. kr. varav 50 000 kr. för arbeten som genom regeringsbeslut den 21 oktober 1982 tidigarelagts i sysselsättningsfrämjande syfte och finansierats i enlighet med regeringens finansfullmakt. Vid budgetårets ingång fanns en behållning på 12,9 milj. kr. under anslaget.

I en framställning den 30 september 1982 har postverket hemställt om ett tilläggsanslag på 55,6 milj. kr. för Posthus m. m. Motiven för framställningen är huvudsakligen att betalningarna för Tomtebodaterminalen tidigarelagts och att kostnaden för bygget räknats upp med byggkostnadsindex – 30,6 milj. kr. – samt att postverket under budgetåret vill starta ombyggnaden av den sista etappen (etapp IV) av postgirohuset. Medel för byggande av postgirohuset etapp IV har anvisats av riksdagen (prop. 1982/83: 50, TU 1982/83: 6, rskr 1982/83: 110) på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1982/83. Postverket bör enligt min mening anvisas de ytterligare 30,6 milj. kr. som behövs med hänsyn till den allmänna kostnadshöjningen och tidigareläggningar av betalningar för terminalbygget i Stockholm-Tomteboda.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Posthus m. m.* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1982/83 anvisa ett reservationsanslag på 30 600 000 kr.

H. Telekommunikationer

[2] H 1. **Teleanläggningar m.m.** Televerket har i en skrivelse den 27 augusti 1982 aktualiserat frågan om *finansiering av kundterminaler* via ett finansbolag, *Telefinans AB*. Bolaget bildades den 1 juli 1982 som helägt dotterbolag till Teleinvest AB och används f. n. för finansiering av investeringar i bilar, maskiner, instrument, datorer, etc. för verkets och bolagssektorns behov och för kundfinansiering för bolagens, t. ex. Tele-Larms, räkning.

Enligt televerkets bedömning skulle Telefinans kunna upplåna även behovet för finansiering av kundterminaler för televerkets räkning. Televerket framhåller bl. a. som skäl för sitt förslag behovet av likställdhet med privata konkurrenter i fråga om räntesättning och reglerna för investeringsavdrag. I första hand föreslår televerket att verket ges rätt att via Telefinans AB finansiera alla kundterminaler och att den särskilda rörliga krediten i riksgäldskontoret på 800 milj. kr. som televerket disponerar bibehålls t. v. och amorteras på fem år.

I andra hand begär televerket att få finansiera konkurrensutsatta produkter via Telefinans AB och kundterminaler inom monopolsektern via den rörliga krediten. I detta alternativ måste dock, enligt verket, ramen för den rörliga krediten höjas till 2 300 milj. kr. för att klara kapitalbehovet under den närmaste femårsperioden.

Jag förordar att detta senare alternativ godkänns. Televerket bör kunna verka på marknaden för konkurrensutsatta produkter under samma finansiella förutsättningar som privata företag. Finansieringen av produkter inom monopolsektern bör dock alltför finansieras via den rörliga krediten. Enligt min mening bör dock inte den rörliga krediten nu höjas till en sådan nivå som avser en så lång tidsperiod som fem år. Med ledning av televerkets försäljningsprognoser för det närmaste året bör en ram för den rörliga krediten på 1 200 milj. kr. vara tillräcklig. Blir efterfrågan större bör ramen höjas. Jag vill understryka att denna förbättring av televerkets möjligheter att erbjuda kunderna förmånliga betalningsvillkor bör kunna leda till en större försäljning än vad som annars blivit fallet. Detta ger i sin tur större produktion och tryggare sysselsättning i televerkets verkstäder.

Jag vill även ta upp en annan fråga som nu bör anmälas för riksdagen. Detta gäller *televerkets industridivision, Teli*, och dess framtida verksamhetsform. Riksdagen godkände den 17 mars 1982 (TU 1981/82: 15, rskr 1981/82: 169) regeringens förslag att Teli skulle överföras till bolagsform den 1 juli 1983. Förslaget grundades på en skrivelse från televerket med anledning av ett regeringsuppdrag att utreda olika lämpliga tidpunkter för överföringen till bolagsform. Televerket har sedermera i en skrivelse till regeringen den 27 oktober 1982 tagit upp denna fråga. I skrivelsen redovisas att det inom televerket f. n. pågår utredningar om att förstärka marknadsfunktionen och även att koncentrera de centrala resurserna för ut-

byggnad och konvertering av telenätet. I samband med utredningen om en förstärkt marknadsfunktion utreds också lämpligheten av att förlägga ett ökat produktutvecklingsansvar på Teli.

Telis organisation kommer enligt televerket i princip inte att ändras när Teli får ett fullt utvecklat eget marknadsansvar och ett utökat engagemang vad gäller produktutveckling. En ökning av resurserna blir givetvis nödvändig men den organisation som nu bygger på resultatansvar för olika verkstadsenheter kommer inte att ändras.

Även om man bortser från statsmakernas tidigare fattade beslut om att Teli skall överföras i bolagsform anser verkets direktion att det utifrån den konkurrenssituation som nu kan förutses för framtiden torde vara önskvärt att göra Teli till bolag av sysselsättningsskäl. Televerkets direktion ser nu mer pessimistiskt än tidigare på sysselsättningsutvecklingen vid Telis verkstäder i Nynäshamn, Sundsvall och Vänersborg och vid verkstäderna i Telefabrikation i Kristinehamn och Skellefteå. Sysselsättningen kan enligt direktionens uppfattning förväntas bli lägre under 1980-talet om Teli inte överförs till bolagsform.

Televerket har vidare anfört att det kan vara en fördel om detta problemkomplex analyseras ytterligare. Det är enligt verket en styrka om företagsledning och berörda personalorganisationer kan komma till gemensamma slutsatser om den framtida konkurrenssituationen för Teli och konsekvenserna, bl. a. de sysselsättningsmässiga, av om Teli blir bolag eller ej. För att ge tillfälle till ytterligare klarlägganden i dessa och vissa andra avseenden har televerket föreslagit att verket ges i uppdrag att i samverkan med berörda personalorganisationer göra de utredningar som är erforderliga.

Regeringen har med anledning av televerkets framställning givit verket i uppdrag att genomföra de utredningar som angivits i verkets skrivelse. Uppdraget skall redovisas till regeringen den 15 april 1983. Med hänsyn bl. a. till tidsaspekten är, enligt min mening, en överföring av Teli till bolagsform den 1 juli 1983 inte längre aktuell. Jag avser att återkomma till regeringen med ett förslag till ställningstagande i frågan om verksamhetsform för Teli när tillräckligt beslutsunderlag föreligger.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att

1. medge att televerket får finansiera konkurrensutsatta abonnentutrustningar via Telefinans AB,
2. medge att televerket för sitt behov av medel för finansiering av icke konkurrensutsatta abonnentutrustningar får disponera en från 800 000 000 kr. till högst 1 200 000 000 kr. höjd rörlig kredit i riksgäldskontoret,
3. godkänna att televerkets industridivision inte överförs till bolagsform den 1 juli 1983.

BUDGETDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1982-12-22

Föredragande: statsrådet Holmberg

Anmälan till tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1982/83 såvitt avser budgetdepartementets verksamhetsområde

---

ÅTTONDE HUVUDTITELN

E. Statlig lokalförsörjning

[1] E 4. Godkännande av överlåtelseavtal avseende Venngarn i Sigtuna kommun. Regeringen uppdrog den 29 december 1977 åt statens förhandlingsnämnd (SFN) att förhandla med landstingskommunerna och berörda kommuner om ändrat huvudmannaskap för de statliga ungdomsvårdsskolorna, statens vårdanstalter för alkoholmissbrukare samt de erkända och enskilda vårdanstalterna för alkoholmissbrukare jämte därmed sammanhängande frågor.

I överensstämmelse med tidigare träffade principöverenskommelser träffade SFN därefter avtal med Stockholms kommun om ändrat huvudmannaskap för bl. a. statens vårdanstalt Venngarn. Avtalet godkändes av regeringen den 5 augusti 1982. Stockholms kommun övertar därigenom ansvaret för verksamheten den 1 januari 1983. Vidare erbjuds arbetstagare vid vårdanstalten anställning hos kommunen från detta datum.

De tidigare träffade principöverenskommelserna innebar bl. a. att staten utan vederlag skulle överlåta mark och byggnader som erfordras för driften av verksamheten. Stockholms kommun avser att efter övertagandet av huvudmannaskapet bedriva verksamheten på annan plats. Kommunen var sålunda inte beredd att överta den del av fastigheten Venngarn som f. n. används för anstalten. Avtalet mellan staten och kommunen innebär därför att staten upplåter de nuvarande anstaltsbyggnaderna till kommunen under tiden den 1 januari—den 30 juni 1983.

Andra användningsområden för anstaltsområdet har därför övervägts, bl. a. möjligheten att disponera området för kriminalvårdsstyrelsens verksamhet. Det har emellertid visat sig att någon alternativ statlig användning av området inte föreligger.

Mot denna bakgrund har SFN inlett förhandlingar med Lewi Pethrus stiftelse för filantropisk verksamhet om överlåtelse av anstaltsområdet. Stiftelsen avser att på området bedriva rehabiliteringsverksamhet för alkoholskadade, narkomaner och deras familjer.

Förhandlingarna har resulterat i ett avtal om överlåtelse av den del av Venngarn som f. n. används för anstalten. Avtalet innebär i korthet att stiftelsen övertar området mot en köpeskilling av sju milj. kr. Stiftelsen tillträder egendomen den 1 juli 1983, dvs. vid den tidpunkt Stockholms kommun avser att flytta den nuvarande verksamheten till annan plats. Överlåtelsen omfattar även slottet på Venngarn och del av därtill hörande parkområde, som f. n. är byggnadsminnesmärke. Stiftelsen förbinder sig enligt avtalet att godta att slottet och parken förklaras som byggnadsminne. Delar av slottet – trapphus, kapell med förrum samt Disasalen – upplåts f. n. för allmänheten. Enligt avtalet förklarar sig stiftelsen beredd att upplåta dessa delar av slottet för allmänheten även i fortsättningen. De konstverk som f. n. hör till egendomen behålls av staten, men deponeras tills vidare för prydnad av lokalerna. Överlåtelsen omfattar även de personalbostäder som finns i omedelbar anslutning till anstaltsområdet. De nuvarande hyresgästerna i dessa bostäder är enligt gällande bestämmelser tillförsäkrade besittningsskydd.

Lewi Pethrus stiftelse har förklarat att den vid en eventuell framtida avyttring av området i första hand kommer att erbjuda det åt staten.

SFN har i skrivelse den 30 juni 1982 hemställt att regeringen godkänner avtalet.

Skrivelser i detta ärende har också inkommit från riksantikvarieämbetet och statens historiska muséer, statens konstmuséer, Sigtuna kommun, kulturförvaltningen i Sigtuna kommun samt professorerna Ellenius och Lindahl i Uppsala.

Samtliga motsätter sig av olika skäl att den del av vårdanläggningen som utgörs av byggnadsminnesmärket Venngarns slott med tillhörande parkområde ingår i köpet.

Mot bakgrund av att bl. a. någon statlig alternativanvändning av anläggningen inte föreligger finner jag det vara till fördel för staten om vårdanstalten i Venngarn överläts i enlighet med det av statens förhandlingsnämnd redovisade avtalet. Vad gäller dispositionen av de i avtalet berörda konstverken förutsätter jag att de tills vidare deponeras i slottet på de villkor som eljest gäller för deposition av staten tillhöriga konstföremål hos icke-statliga depositionsmyndigheter.

Jag har i denna fråga samrått med statsrådet Göransson.

Försäljning av statlig egendom där sakvärdet överstiger 5 000 000 kr. skall underställas riksdagens prövning. Jag förordar att så sker nu.

Med hänvisning till vad jag anført hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

att bemyndiga regeringen att godkänna överlåtelseavtal avseende vårdanstalten Venngarn i Sigtuna kommun.

F. Statlig personalpolitik m. m.

[2] **F 15. Täckande av underskott hos statens institut för personaladministration och personalutbildning.** Verksamheten hos statens institut för personaladministration och personalutbildning (SIPU) finansieras *dels* genom ett förvaltningskostnadsanslag över vilket bl. a. kostnader för vissa myndighetsuppgifter betalas, *dels* genom ett anslag till uppdragsverksamheten som har förts upp i statsbudgeten med endast ett formellt anslagsbelopp av 1000 kr. Verksamheten skall i huvudsak finansieras genom avgifter. Avgiftsfinansieringen innebär att SIPU skall anpassa verksamheten till den efterfrågan som riktas mot SIPU:s produkter. De underskott som ändå uppstått i verksamheten från budgetåren 1979/80 och 1980/81 om sammanlagt 6,1 milj. kr. inkl. ränta har enligt riksdagens beslut täckts genom ett förlusttäckningsbidrag (prop. 1981/82: 100 bil. 11, AU 1981/82: 19, rskr 1981/82: 262).

Underskottet för budgetåret 1981/82 är 1845215 kr. Även detta underskott bör täckas genom ett förlusttäckningsbidrag (jfr prop. 1981/82: 100 bil. 1 s. 130). I budgetpropositionen för budgetåret 1983/84 redovisas de åtgärder i övrigt som har vidtagits för att verksamheten skall kunna finansieras enligt föreskrivna former fr. o. m. budgetåret 1982/83.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Täckande av underskott hos statens institut för personaladministration och personalutbildning* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1982/83 anvisa ett anslag av 1845000 kr.

UTBILDNINGSDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1982-12-22**Föredragande:** statsrådet Göransson**Anmälan till tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1982/83 såvitt avser utbildningsdepartementets verksamhetsområde**

NIONDE HUVUDTITELN

B. Kulturverksamhet

[1] **B 33. Bidrag till vissa arkiv.** Under rubricerade anslag har sedan budgetåret 1980/81 utgått bidrag till Emigrantregistret i Karlstad, Stiftelsen Emigrantinstitutet, Stiftelsen Arbetarrörelsens arkiv, Genealogiska föreningen, Föreningen Värmlandsarkiv, Folkrörelsernas arkivförbund, Ruotsinsuomalaisten Arkisto och Stockholms stadsarkiv.

Bidraget till Stockholms stadsarkiv uppgick för budgetåret 1981/82 till 1 855 000 kr. och uppgår för innevarande budgetår till 2 004 000 kr. Bidraget utgör en ersättning till Stockholms kommun för Stockholms stadsarkivs funktioner som arkivmyndighet för regionala och lokala statliga myndigheter (landsarkivfunktion). Ersättningen grundar sig på ett den 25 april 1980 träffat avtal mellan staten och Stockholms kommun.

Enligt avtalet skall staten ersätta Stockholms kommun med 1 750 000 kr. per år. Beloppet är beräknat i kostnadsläget maj månad 1980. Parterna har vidare kommit överens om att ersättningen skall utbetalas den 1 juli varje år med början år 1980 och att beloppet anpassas till kostnadsutvecklingen enligt konsumentprisindex (totalindex) för maj månad det år utbetalningen avser. Enligt avtalet skall sålunda statens ersättning till Stockholms kommun för budgetåret 1981/82 uppgå till 1 981 000 kr. och för budgetåret 1982/83 till 2 150 000 kr.

Föredraganden

Det system för ersättning till Stockholms kommun för nyttjande av Stockholms stadsarkiv som regleras i gällande avtal möjliggör endast en preliminär beräkning av medelsbehovet i budgetpropositionen. Skillnaden mellan anvisat belopp och det belopp som enligt avtalet skall utgå bör därför beräknas slutligt i samband med tilläggsbudgeten.

För budgetåret 1981/82 uppgår mellanskillnaden till 126 000 kr. och för budgetåret 1982/83 till 146 000 kr. Jag förordar därför att ett belopp av 272 000 kr. utöver vad som redan anvisats för innevarande budgetår beräknas för bidrag till Stockholms stadsarkiv.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Bidrag till vissa arkiv* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1982/83 anvisa ett anslag av 272 000 kr.

D. Skolväsendet

[2] **D 4. Statens institut för läromedelsinformation.** I statsbudgeten för innevarande budgetår har under denna anslagsrubrik anvisats ett förslagsanslag av 2 165 000 kr.

Riksdagens beslut med anledning av propositionen om vissa läromedelsfrågor m. m. (prop. 1981/82: 51, UbU 1981/82: 8, rskr 1981/82: 127) utgår från att informationsverksamheten i fråga om läromedel skall ombesörjas av Föreningen Svenska Läromedelsproducenter (FSL) och att FSL:s register skall användas för detta ändamål. Staten har i avtal den 15 mars 1982 med FSL närmare reglerat detta.

Det nya systemet för läromedelsregistrering och det avtal som slutits innebär att Statens institut för läromedelsinformation (SIL) fr. o. m. budgetåret 1982/83 inte längre skall låta producera sina läromedelskataloger. I enlighet med vad som angavs i prop. 1981/82: 51 (s. 10) bör frågan om finansiering av verksamheten med fastställande av basläromedel övervägas ytterligare. För budgetåret 1982/83 är det dock inte aktuellt med några producentavgifter. Staten kommer därför att ha en beräknad högre nettoutgift för förevarande anslag under budgetåret 1982/83 än vad som förutsetts i budgetpropositionen för nämnda budgetår. I regleringsbrevet för anslaget budgetåret 1982/83 har i en stat såsom nettoutgift upptagits 2 165 000 kr. I regleringsbrevet angavs att regeringen, efter anmälan i tilläggsbudget, skulle meddela nya bestämmelser. I avvaktan härpå medgav regeringen att anslaget fick överskridas, dock högst med 2 310 000 kr.

Jag lägger i annat sammanhang denna dag (prop. 1982/83: 79) fram förslag om utformningen av statens tillsyn över läromedelsfrågorna fr. o. m. budgetåret 1983/84.

I enlighet med de beslut med anledning av propositionen om vissa läromedelsfrågor m. m., som jag redogjort för, bör anslaget D4. Statens institut för läromedelsinformation tillföras ytterligare medel för att kompensera bortfall av producentavgifter under budgetåret 1982/83. Jag beräknar erforderliga medel till 2 310 000 kr.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Statens institut för läromedelsinformation* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1982/83 anvisa ett förslagsanslag av 2 310 000 kr.

JORDBRUKSDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1982-12-22

Föredragande: statsrådet Lundkvist

Anmälan till tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1982/83 såvitt avser jordbruksdepartementets verksamhetsområde

---

TIONDE HUVUDTITELN

A. Jordbruksdepartementet m. m.

[1] A 3. **Kommittéer m. m.** Under denna rubrik har på statsbudgeten för budgetåret 1982/83 anvisats ett reservationsanslag av 9 070 000 kr. Medlen beräknas inte täcka kostnaderna för den utrednings- och undersökningsverksamhet som bekostas från anslaget under budgetåret 1982/83. Jag räknar med ett ytterligare medelsbehov av 7 milj. kr.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Kommittéer m. m.* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1982/83 anvisa ett reservationsanslag av 7 000 000 kr.

E. Fiske

[2] E 15. **Prisreglerande åtgärder på fiskets område.** På statsbudgeten för innevarande budgetår har under denna anslagsrubrik anvisats ett förslagsanslag av 1 000 kr.

För att neutralisera effekten för konsumenten av den höjning av mervärdeskatten som skall genomföras den 1 januari 1983 har regeringen beslutat öka subventionerna för jordbruksprisreglerade baslivsmedel. Åtgärder bör också vidtas för att förebygga prishöjningar på fisk. För detta ändamål bör prisregleringskassan för fisk tillföras ett belopp av 50 milj. kr. för regleringsåren 1982/83 och 1983/84. Beloppet bör användas till prisreglerande åtgärder i nyss angivna syfte. Det bör ankomma på regeringen att besluta om sådana åtgärder, bl. a. vad avser fördelningen mellan de båda budgetåren. För innevarande budgetår har jag preliminärt beräknat ett medelsbehov av 25 milj. kr. Jag avser att återkomma till regeringen i denna fråga i

samband med mina förslag till reglering av priserna på fisk, m. m. för budgetåret 1983/84. Utgifterna för åtgärderna bör bestridas från förevarande anslag.

Med hänvisning till vad jag har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

att till *Prisreglerande åtgärder på fiskets område* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1982/83 anvisa ett förslagsanslag av 25 000 000 kr.

F. Service och kontroll

[3] **F 4. Bidrag till statens veterinärmedicinska anstalt.** Enligt statsmakernas beslut skall statens veterinärmedicinska anstalts produktionsavdelning (SVA-P) i Stockholm avvecklas med inriktning på att avvecklingen i princip skall vara genomförd den 1 januari 1983. En vaccinenhet skall inrättas vid SVA i Uppsala med uppgift att bl. a. bedriva utvecklingsarbete för den veterinärmedicinska preparatproduktionen. Tillverkning av s. k. besättningsegna vacciner skall även fortsättningsvis ombesörjas av SVA. Anstalten skall tills vidare sörja för import och distribution av veterinärmedicinska preparat.

Under förevarande anslagsrubrik har för innevarande budgetår anvisats ett reservationsanslag av 44 682 000 kr. (prop. 1981/82: 122, JoU 1981/82: 31, rskr 1981/82: 261).

Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) har i skrivelse anmält att det inte är möjligt att avveckla verksamheten i sin helhet till den förutsatta tidpunkten. Dessutom är det inte möjligt att hinna iordningställa lokaler för vaccinenheten i Uppsala till denna tidpunkt. Det är dock av kostnadsskäl angeläget att genomföra avvecklingen och omlokaliseringen så fort som möjligt. Sett såväl ur personalens synvinkel som från verksamheten har en omlokalisering i anslutning till sommaren bedömts vara fördelaktig. En lämplig omlokaliseringstidpunkt har bedömts vara den 1 september 1983. En avvecklingsplan för SVA-P i Stockholm har utarbetats enligt vilken verksamheten skall vara helt avvecklad den 1 september 1983. Med hänsyn härtill begär SVA ytterligare 6 940 000 kr. för budgetåret 1982/83 varav 1 060 000 kr. avser dubbleringskostnader, 972 000 avser kostnader för omlokaliseringsförberedelser m. m. och 4 908 000 avser kostnader för avveckling av produktionsverksamheten i Stockholm.

SVA har vidare i skrivelse redovisat kostnader i samband med explosion vid anstaltens virologiska laboratorium. Vid explosionen totalförstördes laboratoriet. Huvuddelen av utrustningen totalförstördes vid explosionen. Viss utrustning har bedömts möjlig att reparera. Kostnaderna för att ersätta förstörd utrustning uppgår till sammanlagt 1 911 000 kr., varav viss utrustning är gemensam med Sveriges lantbruksuniversitet. Utöver medel

för att ersätta totalförstörd utrustning begär SVA att 260 000 kr. ställs till anstaltens förfogande för att täcka övriga kostnader i samband med explosionen. Här ingår kostnader för personal, förbrukningsmaterial samt prover och undersökningsmaterial som förstörts. Vidare ingår kostnader för röjning, bevakning m. m.

Föredraganden

Beräkningen av medelsbehovet under detta anslag för budgetåret 1982/83 har skett med utgångspunkt från att produktionsverksamheten i Stockholm är avvecklad samt att vaccinenheten är inrättad och personalen omlokaliserad till Uppsala. I anslagsberäkningen har därför hänsyn inte tagits till kostnader för produktionsverksamheten i Stockholm, som nu beräknas fortgå under hela budgetåret 1982/83. Kostnader för avveckling av verksamheten i Stockholm, omlokaliseringförberedelser m. m. samt kostnader för dubblering av personal är således inte beaktade. Med hänsyn till att det visat sig inte vara möjligt att genomföra avvecklingen av SVA-P inom förutsatt tid förordar jag att under anslaget Bidrag till statens veterinärmedicinska anstalt anvisas 6 663 000 kr., varav 1 060 000 kr. avser kostnader för dubblering, 922 000 kr. avser kostnader för förberedelser av omlokalisering m. m. och 4 681 000 kr. avser kostnader för avveckling av produktionsverksamheten i Stockholm. Vidare förordar jag att som engångsanvisning ytterligare 1 954 000 kr. anvisas under anslaget varav 1 720 000 kr. avser kostnader för att ersätta utrustning som förstörts i samband med explosionen vid virologiska laboratoriet och 234 000 kr. avser övriga kostnader i samband med explosionen.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Bidrag till statens veterinärmedicinska anstalt* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1982/83 anvisa ett reservationsanslag av 8 617 000 kr.

G. Utbildning och forskning

[4] **G 5. Inredning och utrustning av lokaler vid Sveriges lantbruksuniversitet m. m.** På statsbudgeten för innevarande budgetår har under denna anslagsrubrik anvisats ett reservationsanslag av 32 milj. kr. Av beloppet disponerar byggnadsstyrelsen 9 milj. kr. enligt en särskild inredningsplan och utrustningsnämnden för universitet och högskolor 23 milj. kr. enligt en särskild utrustningsplan.

Riksdagen har beslutat att fr. o. m. budgetåret 1979/80 vid Sveriges lantbruksuniversitet inrätta en professur i kulturväxternas genetik och förädling med placering i Svalöv (prop. 1978/79:130, JoU 1978/79:26, rskr

1978/79: 29). I avvaktan på en lösning av lokalfrågan arbetar institutionen för växtförädling i lokaler, som tillfälligt förhyrs av Svalöv AB.

Statens veterinärmedicinska anstalts (SVA) produktionsavdelning i Stockholm skall avvecklas med inriktning på att avvecklingen skall vara genomförd den 1 januari 1983. En vaccinenhet skall inrättas vid SVA i Uppsala med uppgift att bl. a. bedriva utvecklingsarbete för den veterinärmedicinska preparatproduktionen. Tillverkning av s.k. besättningsegna vacciner skall även fortsättningsvis ombesörjas av SVA. Verket skall tills vidare sörja för import och distribution av veterinärmedicinska preparat (prop. 1981/82: 122, JoU 1981/82: 31, rskr 1981/82: 261).

Utrustning

Sveriges lantbruksuniversitet

Utrustningsnämnden för universitet och högskolor (UUH) har redovisat förslag till ny kostnadsram för Sveriges lantbruksuniversitet avseende utrustning av lokaler för institutionen för växtförädling i Svalöv. Utrustningsplaneringen är ännu inte avslutad. För budgetåret 1982/83 erfordras dock utrustning till en ny laboratoriebyggnad. Nämnden föreslår att i utrustningsplanen under rubriken Sveriges lantbruksuniversitet uppförs en delram Växtförädling, Svalöv av 2 milj. kr.

Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA)

UUH har redovisat förslag till ny kostnadsram för SVA avseende utrustning av lokaler för den blivande vaccinenheten vid anstalten. Lokalnämnden vid lantbruksuniversitetet har till byggnadsstyrelsen överlämnat lokalprogram för verksamheten och föreslagit att denna i huvudsak skall läggas in i befintliga lokaler i anslutning till SVA:s övriga enheter i Uppsala och Håttunaholm. Lokalnämnden har vidare överlämnat förslag till utrustningsprogram till *UUH*. Programmet upptar utrustning för utveckling av vacciner och odlingsteknik avseende celler och virus samt för produktion och för gemensamma servicefunktioner. *UUH* föreslår att i utrustningsplanen för budgetåret 1982/83 under rubriken Statens veterinärmedicinska anstalt uppförs en definitiv kostnadsram Vaccinenhet av 6,4 milj. kr.

Föredraganden

Med utgångspunkt i *UUH*:s förslag förordar jag att följande kostnadsramar förs upp i gällande utrustningsplan under detta anslag. Vid beräkningen av kostnadsramarna har jag beaktat tidpunkterna vid vilka anskaffningen av utrustning kommer att ske.

Utrustningsplan (1 000-tal kr.)

Utrustningsobjekt	Förordad ram	Kostnadsram	
		definitiv ram	delram
Sveriges lantbruksuniversitet			
<i>Svalöv</i>			
Växtförädling	+2 000		2 000
Statens veterinärmedicinska anstalt			
Vaccinenhet	+5 800	5 800	

Jag förordar att de ökade utgifter som hänger samman med här behandlade utrustningsobjekt får bestridas av tillgängliga medel under anslaget.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att

1. bemyndiga regeringen att besluta om anskaffning av viss utrustning inom de kostnadsramar som jag har förordat i det föregående,
2. godkänna vad jag har förordat i det föregående angående bestridande av utgifterna för viss utrustning.

BOSTADSDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1982-12-22

Föredragande: statsrådet Gustafsson

Anmälan till tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1982/83 såvitt avser bostadsdepartementets verksamhetsområde

---

TRETTONDE HUVUDTITELN

B. Bostadsförsörjning m. m.

[1] **B 3. Lån till bostadsbyggande.** Under denna rubrik har i statsbudgeten för budgetåret 1982/83 anvisats ett reservationsanslag av 6 250 milj. kr.

Från anslaget betalas ut bostadslån, räntelån, räntebärande förbättringslån, lån avseende kostnader för outhyrda lägenheter, lån för byggnadstekniska åtgärder och lån för förvärv från staten av bostadsfastigheter för permanent bruk.

Bostadsstyrelsen har i anslagsframställningen för budgetåret 1983/84 bl. a. anmält att styrelsen numera beräknar utgiftsbehovet för innevarande budgetår till totalt 7 010 milj. kr. Styrelsen föreslår därför att ytterligare 760 milj. kr. anvisas för ändamålet.

Av redovisningen i anslagsframställningen framgår att anslagsbelastningen beträffande i första hand bostadslån har underskattats vid tidigare beräkningar. Dessutom har anslaget för budgetåret 1981/82 i det närmaste förbrukats fullt ut, varför den reservation om drygt 300 milj. kr. som styrelsen tidigare har räknat med skulle stå till förfogande för utbetalningar under innevarande budgetår i huvudsak fallit bort.

Föredraganden

Det är enligt min mening angeläget att beviljade lån kan betalas ut så snart ett beslut härom har fattats. Därigenom undviks störningar i verksamheten. Med hänsyn till vad bostadsstyrelsen har anfört förordar jag ett tilläggsanslag om 760 milj. kr.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Lån till bostadsbyggande* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1982/83 anvisa ett reservationsanslag av 760 000 000 kr.

INDUSTRIDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1982-12-22

Föredragande: statsrådet Peterson såvitt avser punkten 1; statsrådet Dahl såvitt avser punkterna 2 och 3.

Anmälan till tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1982/83 såvitt avser industridepartementets verksamhetsområde

---

FJORTONDE HUVUDTITELN

B. Industri m. m.

[1] **B 26. Bidrag till Lesjöfors AB.** Något anslag för detta ändamål finns inte upptaget i statsbudgeten för budgetåret 1982/83.

Inledning

Lesjöfors AB tillverkar och säljer fjädrar och fjädrande element. Bolagets kunder finns främst inom bil- och verkstadsindustri i Skandinavien. Sammanlagt sysselsätter bolaget inom landet ca 725 personer, varav ca 485 i Lesjöfors, Filipstad kommun, ca 60 i Fredriksberg, Ludvika kommun, ca 35 i Enviken, Falu kommun, ca 100 i Årnäs, Götene kommun, ca 35 i Herrljunga, Herrljunga kommun och ca 10 i Solna, Solna kommun. På flera av dessa orter är Lesjöfors AB den helt dominerande arbetsgivaren.

Huvuddelen (92 %) av aktierna i bolaget ägs av släkten de Geer. Återstoden (8 %) innehas av det västtyska stålföretaget Hoesch Werke Hohenlimburg.

Lesjöfors AB har under åren 1966–1977 beviljats regionalpolitiskt stöd på sammanlagt ca 21 milj. kr. År 1979 beviljade delegationen för strukturfrågor i vissa branscher (strukturdelegationen) bolaget en statlig garanti för lån på 23 milj. kr.

Lesjöfors AB har under de senaste fyra åren genomgått en kraftig omstrukturering. I det sammanhanget har också betydande investeringar genomförts. Den utdragna lågkonjunkturen, såväl inom som utomlands, har medfört att genomförda åtgärder och satsningar inte gett den positiva effekt på bolagets lönsamhet som förväntats. Bolagets förluster före extraordinära poster sedan år 1979 till dags dato ligger i storleksordningen 70 milj. kr.

Den 17 maj 1982 ställde bolaget in betalningarna. I brev samma dag till bolagets fordringsägare anhölls om ett s. k. moratorium på sex månader. Avsikten var att under denna tid genomföra en rekonstruktion av bolaget och även hitta ny ägare till bolaget.

Betydande ansträngningar har därefter gjorts av bolaget m. fl. att finna köpare till huvuddelen av bolagets verksamhet. De kontakter som därvid tagits med såväl svenska som utländska intressenter har varit resultatlösa. Som enda möjlighet att undvika konkurs och därmed bibehålla huvuddelen av verksamheten sammanhållen har slutligen återstått att de anställda övertar bolaget.

Den 9 augusti 1982 överfördes bolagets tråddrageriverksamhet till ett separat bolag, Lesjöfors Tråd AB, med nya ägare.

Den 25 augusti 1982 inlämnade "de anställda vid Lesjöfors AB" en ansökan till industridepartementet om statlig finansiell medverkan till ett övertagande av Lesjöfors AB. Ytterligare underlag har därefter inkommit i ärendet.

För att ge Lesjöfors AB ytterligare rådrum att arbeta på en rekonstruktion beviljade regeringen den 2 september 1982 bolaget en statlig garanti för ett lån på 10 milj. kr. Genom beslut den 30 september 1982 beviljade regeringen bolaget statlig garanti för ett ytterligare lån på 5 milj. kr.

Finansiell rekonstruktion genom ackord

Den 12 oktober 1982 ansökte Lesjöfors AB hos konkursdomaren om förhandling om offentligt ackord. Ackordförslaget innehöll bestämmelse att oprioriterade fordringar skulle nedsättas med 75 % enligt följande

skatter och avgifter	11,5 milj. kr.
leverantörfordringar och övriga oprioriterade fordringar	29,0 milj. kr.
Summa nedsättning	<u>40,5 milj. kr.</u>

Den 1 december 1982 fastställdes det av bolaget erbjudna ackordet. Beslutet vann laga kraft den 15 december 1982.

Uppgårelsen förutsätter att staten helt efterger sina fordringar på grund av

lokaliseringsstöd	9,3 milj. kr.
garanti från strukturdelegationen	22,4 milj. kr.
Summa	<u>31,7 milj. kr.</u>

Det ankommer på regeringen att besluta om eftergifter av detta slag. Jag avser senare att återkomma till regeringen med förslag i denna fråga.

Ackordet gentemot oprioriterade fordringsägare och statens eftergifter beräknas minska bolagets skulder med ca 72,2 milj. kr.

Senast fastställda balans- och resultaträkningar per den 31 december 1981 framgår av underbilaga 9.1 till detta protokoll.

Nytt kapital

Ny ägare till Lesjöfors AB avses bli ett konsortium bestående av huvuddelen av de anställda vid bolaget, som tillsammans tillskjutit 3,1 milj. kr. i nytt aktiekapital. Därtill finns ytterligare riskkapital på 14,2 milj. kr. säkraställt.

Rekonstruktionen förutsätter att staten beviljar Lesjöfors AB ett bidrag på 25 milj. kr. Bidraget är avsett att dels täcka kostnaderna för avveckling av stål- och valsverk, dels utgöra en reserv för ytterligare kostnader i samband med omstrukturering under de närmaste åren.

Det rekonstruerade bolaget kommer att bedriva huvudsakligen samma verksamhet som det tidigare bolaget. Bolaget kommer dock inte att omfatta något tråd-, stål- och valsverk. Ca 475 personer (ca 390 årsarbetare) beräknas få fortsatt sysselsättning i bolaget.

Enligt överlämnat material i form av budgeter m. m. beräknas den nya verksamheten år 1983 att få en omsättning på drygt 145 milj. kr. och ett resultat före extraordinära poster på 3,6 milj. kr.

Föredragandens överväganden

Det förslag till rekonstruktion av bolaget som jag nyss har redovisat innebär att de utvecklingsbara delarna av Lesjöfors AB drivs vidare. Stål- och valsverk, som under flera år gått med betydande förluster, skall enligt rekonstruktionsförslaget snarast avvecklas.

Lesjöfors AB bör erhålla ett statligt bidrag på 25 milj. kr. Jag vill dock understryka att denna medverkan från statens sida är en engångsinsats. Några ytterligare ekonomiska insatser kan inte påräknas.

Med hänvisning till vad jag har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

att till *Bidrag till Lesjöfors AB* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1982/83 anvisa ett reservationsanslag på 25 000 000 kr.

E. Energi

[2] **E 7. Ersättning för försenad idrifttagning av kärnreaktorer.** Under denna rubrik har i statsbudgeten för innevarande budgetår anvisats ett förslagsanslag av 215 milj. kr. Medlen är avsedda för ersättning till Forsmarks Kraftgrupp AB och statens vattenfallsverk för försenad idrifttagning av kärnreaktorerna Forsmark 1 och Forsmark 2 resp. Ringhals 3 och Ringhals 4. Riksdagen beslöt våren 1979 att den fortsatta utbyggnaden av block 3 i Forsmarks kraftstation skulle begränsas med hänsyn till den förestående folkomröstningen om kärnkraftens roll i den framtida energiförsörjningen (NU 1978/79: 60, rskr 1978/79: 429). Enligt beslutet skulle full handlingsfrihet bevaras i avvaktan på resultatet av folkomröstningen. En

förutsättning för riksdagens beslut var att en överenskommelse om reducerad byggnadstakt ingicks mellan delägarna i Forsmarks Kraftgrupp AB (FKA).

Förhandlingar om ersättning från staten till FKA för försenad idrifttagning av anläggningarna i Forsmarks kraftstation inleddes i maj 1979 och blev vad gäller Forsmark 1 och 2 klara i oktober 1980. Riksdagen beslutade (prop. 1980/81:25, NU 1980/81:23, rskr 1980/81:112) hösten 1980 att i enlighet med en överenskommelse träffad mellan staten och FKA ersättning skulle utgå för försenad idrifttagning av de båda reaktorerna dels för ökade anläggningskostnader, dels för merkostnader i kraftproduktionen på grund av förseningar. I prop. 1979/80:33 redovisades huvuddragen av den överenskommelse som den 24 augusti 1979 ingicks mellan statens vattenfallsverk och de privata intressenterna i Forsmark – Mellansvensk Kraftgrupp AB. I propositionen föreslogs att riksdagen skulle ge regeringen bemyndigande att godkänna överenskommelsen mellan vattenfallsverket och Mellansvensk Kraftgrupp AB om utbyggnad av block 3 i Forsmarks kraftstation i vad staten därigenom iklädde sig ekonomiska förpliktelser.

Näringsutskottet (NU 1979/80:25) konstaterade att statsmakterna är bundna att lämna ersättning för förseningskostnader till Forsmarks Kraftgrupp AB. Utskottet erinrade vidare om att riksdagen senare kommer att få ta ställning till de definitiva förseningskostnaderna.

Utskottet hemställde att riksdagen skulle bemyndiga regeringen att godkänna överenskommelsen mellan statens vattenfallsverk och Mellansvensk Kraftgrupp AB. Riksdagen följde utskottets hemställan (rskr 1979/80:134).

Föredragandens överväganden

En överenskommelse om ersättningen för förseningen av Forsmark 3 har nu, med förbehåll för att riksdagen fattar erforderliga beslut, träffats med Forsmarks Kraftgrupp AB (FKA). Jag vill här redogöra för innebörden av denna överenskommelse. Överenskommelsen bör fogas till protokollet i detta ärende som underbilaga 9.2.

Enligt den tidigare nämnda överenskommelsen, den 24 augusti 1979, mellan statens vattenfallsverk och Mellansvensk Kraftgrupp AB skulle ersättning för ökade anläggningskostnader ha utbetalats under budgetåret 1980/81. Parterna, dvs. staten och FKA, har emellertid ansett det lämpligt att en överenskommelse om de ökade anläggningskostnaderna bör träffas först sedan tillförlitligt underlag för beräkning av de totala kostnaderna för anläggningen föreligger. Parterna kommer att fortsätta överläggningarna med målsättning att slutligt beräkna och överenskomma om de ökade anläggningskostnaderna när Forsmark 3 blivit färdigställd, vilket beräknas ske i mitten av år 1985.

Ersättningen för utebliven kraftproduktion är utformad efter samma principer som ersättningen för förseningen av block 1 och 2 i Forsmark och

för vilka en redogörelse lämnats i prop. 1980/81: 25. Principerna innebär att den genom förseningen av Forsmark 3 förlorade produktionen skall ersättas med belopp som motsvarar ökade kostnader för att producera elektricitet på annat sätt och/eller för att anskaffa ersättningskraft, om ersättningskyldigheten härigenom begränsas.

Den metod som tillämpas i överenskommelsen för att beräkna ersättningen i denna del innebär att den faktiska elproduktionen månadsvis i efterhand jämförs med den hypotetiska elproduktionen som skulle ha skett om det berörda kärnkraftblocket inte hade försenats. Den förseningstid som är ersättningsgill har räknats fr. o. m. den 15 oktober 1982 t. o. m. juli 1985, dvs. drygt 32 månader. Detta framgår närmare av de s. k. mognadstablåer som redovisas i bilaga till överenskommelsen. Som starttid anges i dessa tablåer tidpunkten för kommersiell idrifttagning. Den skillnad i rörlig elproduktionskostnad som erhålls räknas som ersättningsgill merkostnad. I såväl det hypotetiska som det verkliga kraftbalansfallet förutsätts tillgängliga anläggningar ha körts optimalt. Med detta avses att de anläggningar som har lägst rörlig kostnad, som vattenkraftverk och kärnkraftverk, beräknats bli använda i första hand och därefter successivt de anläggningar som har högre rörlig kostnad, som mottryckskraftverk, kondenskraftverk och gasturbiner, upp till den nivå som svarar mot den aktuella efterfrågan. Forsmark block 1 och Ringhals block 3 resp. Forsmark block 2 och Ringhals block 4 förutsätts därvid köras före Forsmark block 3.

Merkostnaden uppstår således genom att den uteblivna kärnkraftproduktionen från det försenade blocket har måst ersättas med, som regel, oljebaserad mottryckskraft och/eller kondenskraft. Beräkningsmetoden medför att ersättningsbeloppet inte kan fastställas förrän i efterhand. Hur högt det blir påverkas bl. a. av sådana faktorer som om man under förseningstiden har riklig eller knapp tillgång till vattenkraft och annan kärnkraft, oljeprisernas utveckling och efterfrågans utveckling. En korrekt kalkyl erhålls månadsvis i efterhand över hur de rörliga produktionskostnaderna har påverkats, och därigenom en riktig grund för utbetalning av ersättning. För att ersättning skall utgå krävs således att under den aktuella månaden elenergi har måst produceras i anläggningar med högre rörlig produktionskostnad än i det försenade kärnkraftblocket för att tillfredsställa efterfrågan. Jag vill i sammanhanget stryka under att FKA enligt överenskommelsen är skyldig att utöva sitt inflytande så att dyrare former för elproduktion inte onödigtvis kommer att användas.

De närmare principerna och reglerna för hur ersättningen till FKA skall beräknas och utbetalas framgår av överenskommelsen.

Som framgår av vad jag nu har anfört kan varken ersättningen för ökad anläggningskostnad eller ersättningen för merkostnad i kraftproduktionen f. n. slutligt anges. Vad gäller ersättningen för ökad anläggningskostnad vore det att föregripa de överläggningar härom som senare skall föras att nu söka ange ett ungefärligt belopp. Vad gäller ersättning för merkostnad i

kraftproduktionen är det endast beräkningsprinciperna som nu avses bli fastställda medan beloppen blir kända först i efterhand. Merkostnaden i kraftproduktionen till följd av förseningen béror framför allt på om kraftbalansen under ifrågavarande period blir sådan att den under förseningstiden uteblivna kärnkraftproduktionen ersätts med mottryckskraft eller med kondenskraft.

Det är därför nu endast möjligt att – vid antagande om normal vattentillrinning – redovisa en preliminär beräkning av hur stor den ersättning kan bli som kommer att få utbetalas till följd av uppgörelsen med FKA.

I följande sammanställning redovisas en bedömning av de ersättningsberättigade merkostnaderna i kraftproduktionen med anledning av förseningen av Forsmark 3. Kostnaderna för olika budgetår anges i 1982 års penningvärde.

Budgetår	milj. kr.
1982/83	140
1983/84	200
1984/85	240
1985/86 ¹	100
1986/87	80
1987/88	40
Totalt	800

¹ Budgetåret 1985/86 tillkommer ersättning för ökad anläggningskostnad.

Den nu aktuella ersättningen innebär att de berörda kraftföretagens kostnader för levererad elenergi blir densamma som skulle blivit fallet om den försening som blivit följden av riksdagens beslut år 1979 inte inträffat. Detta innebär också att företagens kunder inte drabbas av höjda kostnader till följd av de vidtagna åtgärderna. Några ökade överskott hos de berörda företagen skall inte uppstå till följd av ersättningen.

Ersättningen för merkostnader i kraftproduktionen skall enligt den nu aktuella överenskommelsen med FKA på samma sätt som enligt den tidigare överenskommelsen om ersättning för försening av block 1 och 2 i Forsmark betalas ut månadsvis i efterhand. Medlen för ersättning för förseningen av de sistnämnda reaktorerna anvisas över ett för ändamålet uppfört förslagsanslag E 7. Ersättning för försenad idrifttagning av kärnreaktorer. Ersättningen för förseningen av Forsmark 3 bör även den anvisas över detta anslag.

Jag förordar med hänvisning till vad jag nu har anfört att regeringen inhämtar riksdagens bemyndigande att godkänna överenskommelsen med FKA i vad staten därigenom ikläder sig ekonomiska förpliktelser. Jag förordar vidare att regeringen föreslår riksdagen att på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1982/83 anvisar ytterligare 140 milj. kr. över förslagsanslaget E 7. Ersättning för försenad idrifttagning av kärnreaktorer.

Med hänvisning till vad jag har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen att

1. bemyndiga regeringen att ikläda staten de ekonomiska förpliktelser som följer av överenskommelsen med Forsmarks Kraftgrupp AB om ersättning för försening av block 3 i Forsmarks kärnkraftverk i vad staten därigenom ikläder sig ekonomiska förpliktelser,
2. till *Ersättning för försenad idrifttagning av kärnreaktorer* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1982/83 anvisa ett förslagsanslag av 140 000 000 kr.

F. Teknisk utveckling m. m.

[3] **F 19. Anläggningar för radioaktivt avfall i Studsvik, m. m.** Under detta anslag har på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1981/82 anvisats ett reservationsanslag av 14,2 milj. kr. (prop. 1981/82: 101 bil. 8, NU 1981/82: 22, rskr 1981/82: 152). Medlen avsåg att täcka kostnader för förprojektering, projekteringsinsatser, visst beställningsarbete m. m. för anläggningar för hantering och förvaring av låg- och medelaktivt avfall i Studsvik (13,3 milj. kr.) samt vissa uppställningsinsatser av akut karaktär (900 000 kr.). De anvisade medlen beräknades täcka uppkomna kostnader t. o. m. 1982 års utgång. De 13,3 milj. kr. som avser medel för projekteringsarbete etc., har ställts till bolagets disposition som ränte- och amorteringsfritt lån. Resterande 900 000 kr. har utgått i form av bidrag.

I skrivelse den 29 oktober 1982 har Studsvik Energiteknik AB lämnat förslag till lösning av avfallsfrågorna i Studsvik och hemställt om lån för finansiering av investeringar avseende bolagets avfallsanläggningar.

Jag har tidigare denna dag under detta anslag i statsbudgeten för budgetåret 1983/84 (prop. 1982/83: 100 bil. 14) lämnat en redogörelse för bolagets förslag och regeringens ställningstagande till finansieringen av de föreslagna investeringarna. Med hänvisning till denna redogörelse förordar jag att till bolagets förfogande ställs för budgetåret 1982/83 13,8 milj. kr. Medlen bör utgå i form av räntefritt lån. Det ankommer på regeringen att meddela de närmare villkoren för lånet.

Med hänvisning till vad jag har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

- att till *Anläggningar för radioaktivt avfall i Studsvik, m. m.* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1982/83 anvisa ett reservationsanslag av 13 800 000 kr.

Resultaträkning, tkr
(moderbolaget)

	1/1–23/5 1982	1981
Fakturerad försäljning	63 269	147 847
Tillverknings-, försäljnings- och administrationskostnader	– 61 118	– 160 002
Rörelseresultat före avskrivningar ...	+ 2 151	– 12 155
Avskrivningar	–	–
Rörelseresultat efter avskrivningar ...	+ 2 151	– 12 155
Utdelning på aktier i dotterbolag	–	+ 100
Intäktsräntor	+ 1	+ 578
Kostnadsräntor	– 5 501	– 13 743
Övriga finansiella kostnader	–	– 907
Resultat efter finansiella intäkter och kostnader	– 3 349	– 26 127
Extraordinära intäkter	–	+ 5 517
Extraordinära kostnader	– 1 139	– 1 232
Resultat före skatt	– 4 488	– 21 842
Skatt	<u>– 170</u>	<u>– 170</u>
Årets resultat	– 4 658	– 22 012

Balansräkning, tkr

(moderbolaget)

	1982-05-23	1981-12-31
Tillgångar		
Omsättningstillgångar		
Kassa och bank	201	2 488
Kundfordringar	29 258	24 966
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	577	5 143
Övriga fordringar	1 932	1 361
Varulager	36 727	40 154
Förskott till leverantörer	<u>304</u>	<u>2 906</u>
	68 999	77 018
Anläggningstillgångar		
Aktier och andelar i dotterföretag ..	7 296	7 296
Andra aktier	701	701
Fordringar på dotterföretag	1 421	2 838
Maskiner och inventarier	56 474	50 053
Byggnader	16 797	16 797
Annan fast egendom	<u>7 859</u>	<u>7 859</u>
Summa tillgångar	<u>159 547</u>	<u>162 562</u>
Skulder och eget kapital		
Kortfristiga skulder		
Växelskulder	1 159	1 198
Leverantörsskulder	23 727	24 631
Skatteskuld	16	16
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	25 684	19 778
Övriga skulder	23 046	20 541
Förskott från kunder	<u>1 647</u>	<u>5 273</u>
	75 279	71 437
Långfristiga skulder		
Utnyttjade checkräkningskrediter ..	3 529	4 686
Växelskulder	3 946	4 624
Skulder till dotterföretag	4 213	2 488
Övriga skulder	59 643	62 429
Avsatt till pensioner, PRI	16 000	15 310
Avsatt till pensioner, övriga	<u>1 389</u>	<u>1 389</u>
	88 720	90 926
Eget kapital		
Bundet eget kapital		
Aktiekapital (121 968 aktier à nom. 100:–)	12 197	12 197
Inbetalt ej registrerat aktiekapital (24 393 aktier à nom. 100:–)	2 439	2 432
Uppskrivningsfond	<u>9 760</u>	<u>9 760</u>
	24 396	24 389
Ansamlad förlust		
Balanserad	–24 190	– 2 178
Periodens/Årets resultat	<u>– 4 658</u>	<u>–22 012</u>
Summa skulder och eget kapital	<u>159 547</u>	<u>162 562</u>

Ställda panter

Fastighetsinteckningar	60 401	61 906
Företagsinteckningar	57 000	57 000
Aktier i dotterbolag	3 218	3 218

Ansvarsförbindelser

Borgensförbindelser för egnahems- lån med in-teckningssäkerheter	137	142
Borgensförbindelser för övriga lån med in-teckningssäkerheter (varav för dotterföretag 605 resp. 601)	667	677
Övriga borgensförbindelser (varav för dotterföretag 2 192 resp. 77)	3 246	1 124
Övriga ansvarsförbindelser	2 077	2 092
Villkorlig återbetalningsskyldig- het för erhållna lokaliserings- bidrag à tkr 982 resp. 982	326	326

Utlåtande till bokslut per 1982-05-23

Föreliggande resultaträkning och balansräkning har upprättats under vår medverkan. Bokslutet har framtagits med tillämpning av förenklade rutiner och kan därför i vissa avseenden vara mindre exakt. Det har av oss inte granskats i den utsträckning som god revisions sed påbjuder betr. årsbokslut.

Några avskrivningar har inte företagits. Samma reservationer betr. värderingen av bolagets tillgångar gäller som för årsbokslutet för 1981.

Lesjöfors 1982-06-28

Bohlins Revisionsbyrå AB

Göran Blomquist

Överenskommelse mellan staten och Forsmarks Kraftgrupp AB

I anslutning till konsortieavtal 1975-08-27 för utbyggnad av blocken 3 och 4 i Forsmark kärnkraftstation träffades 1979-08-24 mellan Statens Vattenfallsverk (SV) och Mellansvensk Kraftgrupp Aktiebolag (MKG) en överenskommelse, som godkänts av regeringen, om arbetets bedrivande under budgetåret 1979/80 och om ersättning till Forsmarks Kraftgrupp Aktiebolag (FKA) för merkostnader föranledda av dels regeringens uppdrag till SV 1977-07-07 och 1978-02-23, dels att arbetena under budgetåret 1979/80 bedrevs på överenskommet sätt. Mellan staten, företrädd av generaldirektör Åke Englund, och FKA har förhandlingar förts om ersättning till FKA i enlighet med den nämnda överenskommelsen. Mellan parterna har träffats följande

Överenskommelse

§ 1

Ersättning för utebliven produktion

Staten åtager sig att ersätta FKA för förluster genom minskad produktion till följd av att byggandet och därmed idrifttagningen av Forsmark 3 blivit försenad. Minskad elproduktion beräknas, enligt principer och förutsättningar som redovisas i bilaga, såsom skillnaden mellan den energi som varit möjlig att producera utan försening och den energi som blir möjlig att producera med försening. Ersättning för den minskade elproduktionen beräknas enligt principer och förutsättningar som anges i bilaga.

§ 2

Utbetalning av ersättning

Utbetalning av ersättning till FKA enligt § 1 ombesörjes av myndighet som regeringen bestämmer.

Betalning skall verkställas månadsvis inom 30 dagar från det att faktura inkommit från FKA. Vid betalning efter förfallodagen tillämpas dröjsmålsränta motsvarande Sveriges Riksbanks officiella diskonto + 5 procentenheter. Vid betalning av ersättning för utebliven produktion vid Forsmark 3 under fjärde kvartalet 1982 och första kvartalet 1983 tillämpas ränta motsvarande Sveriges Riksbanks officiella diskonto + 4 procentenheter räknat på respektive månadsersättning med början från den 15 oktober 1982.

§ 3

Ersättning för ökade anläggningskostnader m. m.

Enligt ovannämnda överenskommelse 1979-08-24 skulle ersättning för ökade anläggningskostnader ha utbetalts under budgetåret 1980/81. Parterna har emellertid ansett det lämpligt att överenskomma om de ökade anläggningskostnaderna först sedan tillförlitligt underlag för beräkning av de totala kostnaderna för anläggningen föreligger. Parterna kommer att

fortsätta överläggningarna med målsättningen att slutligt beräkna och överenskomma om de ökade anläggningskostnaderna när Forsmark 3 blivit färdigställd i mitten av 1985.

§ 4

Överenskommelsens giltighet

Regeringen kommer – under förutsättning att riksdagen fattar de beslut som behövs härför – att slutligt godkänna överenskommelsen.

Detta avtal är upprättat i två exemplar varav parterna tagit var sitt.

Stockholm den 5 november 1982

För STATEN

FORSMARKS KRAFTGRUPP AKTIEBOLAG

Åke Englund

Erik Borgman

Principer och förutsättningar för beräkning av minskad elproduktion och ersättning härför på grund av försenad idrifttagning av Forsmark 3 vid Forsmarks kraftstation

a) Tillgängligheten för Forsmark 3 förutsättes utan försening ha blivit

1982	oktober–december	65%
1983	januari–maj, augusti–september	65%
	juni och juli utgör revisionstid oktober–december	71%
1984	januari–maj, augusti–september	71%
	juni och juli utgör revisionstid oktober–december	77%
1985	januari–maj, augusti–september	77%
	juni och juli utgör revisionstid fr. o. m. oktober	83%

Tillgängligheten för Forsmark 3 förutsättes med försening och oavsett det verkliga förloppet bli

1982	oktober–december	0%
1983	januari–december	0%
1984	januari–december	0%
1985	januari–juli	0%
	augusti–december	65%
1986	januari–maj	65%
	juni och juli utgör revisionstid	
	augusti–december	71%
1987	januari–maj	71%
	juni och juli utgör revisionstid	
	augusti–december	77%
1988	januari–maj	77%
	juni och juli utgör revisionstid	
	fr. o. m. augusti	83%

b) Förlorad produktion ersättes med belopp motsvarande ökade kostnader för att producera el på annat sätt och/eller för att anskaffa ersättningskraft om ersättningskyldigheten härigenom begränsas.

c) FKA betraktas som en juridisk enhet innebärande att man vid ersättningsberäkningen bortser från de enskilda delägarnas olika möjligheter att ersätta produktionsbortfallet.

d) Forsmark block 1 och Ringhals block 3 respektive Forsmark block 2 och Ringhals block 4 förutsätts placerade i samma "skikt" i kraftbalansen och köras före Forsmark block 3.

e) Ersättningen bestäms månadsvis i efterhand på basis av statistiska centralbyråns (SCB) månadsvisa statistik med preliminära uppgifter över elförsörjningen och underlaget därför samt rörliga produktionskostnader och priser för tillfällig import enligt nedan.

- f) Om vid beräkning av ersättningen statistiken visar att det förekommit produktion av elkraft och/eller import, som är dyrare än kärnkraft, förutsättes att kärnkraften i första hand skulle ha ersatt den dyraste kraften, därefter den näst dyraste osv.
- g) FKA förbinder sig att utöva sitt inflytande så att dyrare former för produktion av elektricitet ej onödigtvis kommer att användas.
- h) De produktionsskikt som kan ligga till grund för ersättning är gasturbinproduktion, konventionell kondensproduktion och mottrycksproduktion.

Produktionskostnaderna beräknas med följande förutsättningar

	Bränsle förbruk- ning GJ/ MWh netto	Rörlig drift- och underhållskostnad ut- över bränslekostnad öre/kWh netto (1980 års värden)
<i>Gasturbinproduktion</i>	13,0	4,0
<i>Kondens I</i> Aros, Brävalla, Hässelby, Karlshamn, Stenungsund, Värtan, Öresund B 16, Visby diesel ¹ , Slite diesel ¹	9,2	1,0
<i>Kondens II</i> Karskär B 4, Marviken Öresund B 11- B 13, B 15, Slite ¹	12,5	1,2
<i>Kondens III</i> Övriga	15,0	1,5
<i>Mottryck, fjärrvärme</i>	4,8	0,6
<i>Mottryck, industriellt</i>	5,7	1,2

Bränsleförbrukningen samt den rörliga drift- och underhållskostnaden för olika produktionsskikt skall justeras årligen i januari månad med hänsyn till eventuella förändringar i de avräkningspriser som används på kraftbörsen. Eventuella tillkommande stationer skall inplaceras i aktuellt produktionsskikt.

Bränslesort:

För gasturbiner olja Eo1, för kondens och mottryck olja Eo5. För visst mottryck användes kol. I några fall kan andra bränslen förekomma.

Bränslepris:

Oljepris

Priset för Eo5 utgörs av medelpriset för respektive månad (stat nr 27.10.707 och 27.10.708, kr./ton) enligt beräkningar utförda av SCB i anslutning till avtalet mellan SCB och Centrala driftledningen (CDL) 1973-06-19. Till det av SCB beräknade medelpriset skall läggas vid varje

¹ Ny likströmsförbindelse med Gotland tas i drift 1984-01. Från denna tidpunkt skall produktionen på Gotland ingå i förutsättningarna.

tidpunkt av riksdagen beslutad beredskapsavgift samt genomsnittlig kostnad för lokal frakt från svensk hamn till verk, allt uttryckt i kr./ton. Den genomsnittliga kostnaden för lokal frakt fastställs av FKA i samråd med statens pris- och kartellnämnd (SPK) på grundval av det material på vilket nämnden beräknar förändringar i de s. k. ortstilläggen.

Som pris för Eol gäller av regeringen vid respektive tidpunkt fastställda högstpriser exklusive energiskatt eller, om högstprisreglering inte gäller, det av Statens Vattenfallsverk (SV) faktiskt erlagda medelpriset för respektive aktuell månad.

Kolpris

Som pris för kol gäller det pris som månadsvis redovisas av SCB (importprisindex för kol, genomsnitt för statistiskt nummer 27.01.195 och 27.01.196). Till det av SCB beräknade medelpriset skall läggas genomsnittlig kostnad för lokal frakt från svensk hamn till verk.

Bränslets värmeinhåll:

För olja Eol räknas med 42,9 GJ/ton och för Eo5 41,1 GJ/ton. För kol räknas med 27,2 GJ/ton.

I de fall andra bränslen än olja och kol kommer till användning skall så långt möjligt verklig rörlig produktionskostnad ligga till grund för beräkningarna.

- i) Driftkostnad t. o. m. 1985-07-30 och rörlig produktionskostnad fr. o. m. 1985-08-01 för den uteblivna kärnkraftproduktionen beräknas enligt följande (öre/kWh; prisnivå 1982):

Period	Bränsle- kostnad	Drift- och underhålls- kostnad
1982-10-01--1983-09-30	3,75	4,09
1983-10-01--1984-09-30	3,75	3,75
1984-10-01--1985-07-30	3,75	3,46
fr. o. m. 1985-08-01	3,75	0,90

Kostnaderna skall justeras i enlighet med SVs årliga revisioner.

- j) De importskikt som kan ligga till grund för ersättning är import av tillfällig kraft från Danmark, Finland och Norge.
Ersättningen skall baseras på verkligt utbytespris enligt avräkning mellan exporterande och importerande svenskt företag.
- k) I den utsträckning som utrymme hade funnits för export skall omfattning och pris för sannolikt utebliven tillfälligt exportkraft samt förlust som FKA därigenom åsamkats utredas av parterna och ersättas budgetårsvis i efterhand.

Förteckning

över av regeringen hos riksdagen i prop. 1982/83: 101 begärda anslag på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1982/83

Statsutgifter*II. Justitiedepartementet*

B 5	Lokala polisorganisationen: Utrustning, <i>reservationsanslag</i>	973 000
B 6	Inköp av motorfordon m. m., <i>reservationsanslag</i>	830 000
E 5	Engångsanskaffning av inventarier m. m., <i>reservationsanslag</i>	3 500 000

IV. Försvarsdepartementet

H 11	Aktieteckning i Swedair AB, <i>reservationsanslag</i>	12 000 000

VI. Kommunikationsdepartementet

G 1	Posthus m. m., <i>reservationsanslag</i>	30 600 000

VIII. Budgetdepartementet

F 15	Täckande av underskott hos statens institut för personaladministration och personalutbildning	1 845 000

IX. Utbildningsdepartementet

B 33	Bidrag till vissa arkiv	272 000
D 4	Statens institut för läromedelsinformation, <i>förslagsanslag</i>	2 310 000

X. Jordbruksdepartementet

A 3	Kommittéer m. m., <i>reservationsanslag</i>	7 000 000
E 15	Prisreglerande åtgärder på fiskets område, <i>förslagsanslag</i>	25 000 000
F 4	Bidrag till statens veterinärmedicinska anstalt, <i>reservationsanslag</i>	8 617 000

XIII. Bostadsdepartementet

B 3	Lån till bostadsbyggande, <i>reservationsanslag</i>	760 000 000

XIV. Industridepartementet

B 26	Bidrag till Lesjöfors AB, <i>reservationsanslag</i>	25 000 000
E 7	Ersättning för försenad idrifttagning av kärnreaktorer, <i>förslagsanslag</i>	140 000 000
F 19	Anläggningar för radioaktivt avfall i Studsvik, m. m., <i>reservationsanslag</i>	13 800 000

Summa statsutgifter 1 031 747 000